

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE
FILMOVÁ A TELEVÍZNÍ FAKULTA

Filmová, televizní a fotografická média
Produkce

BAKALÁRSKÁ PRÁCA

**Význam československých koprodukcí pre
československú kinematografiu**

Laura Figurová

Vedúci práce: MgA. Dagmar Sedláčková

Dátum obhajoby: 10.9.2018

Pridelovaný titul: BcA.

Praha, 2018

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE
FILM AND TV SCHOOL

Film, television and photographic arts and new media
Production

BACHELOR THESIS

**Importance of Czechoslovak co-productions for
Czechoslovak cinematography**

Laura Figurová

Supervision: MgA. Dagmar Sedláčková

Date of thesis defense: 10.9.2018

Degree granted: BcA.

Prague, 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

Význam československých koprodukcí pro československou kinematografii

vypracovala samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů

Praha, dne 27.8.2018

.....

Podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků bakalářské práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základe licenční smlouvy tj. souhlasu autora a AMU v Praze

Evidenční list

Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto práci použil pouze ke studijním účelům a prohlašuje, že jí vždy řádně uvede mezi použitými prameny.

Jméno	Instituce	Datum	Podpis

Abstrakt

Cieľom tejto práce je popísať systém koprodukcí v Čechách a na Slovensku, predstaviť medzinárodné dohody, na ktorých stoja a najčastejšie využívané verejné zdroje podpory, ktoré sú dostupné.

Chcem definovať vplyvy, ktoré na československé koprodukčné vzťahy majú dosah a pomenovať ich význam.

klíčová slova: koprodukcija, česká republika, slovenská republika, audiovizuálny fond, státní fond kinematografie, dohovor rady európy o filmovej koprodukcii

Abstract

The aim of this work is to describe the co-production system in Czech republic and Slovakia, to present the international agreements that the whole coproduction system is based on, and introduce the most commonly used film support funds that are available.

I want to define the impacts that affect the Czechoslovak co-production relations and outline their significance.

key words: co-production, czech republic, slovac republic, audiovizuálny fond, státní fond kinematografie, european convention on cinematographic co-production

Pod'akovanie

Obsah

1. Úvod
2. Definícia pojmu filmová koprodukcia
3. Dohovor Rady Európy o filmovej koprodukcii
4. Charakteristika štruktúr verejných zdrojov určených na financovanie kinematografie v Čechách a na Slovensku
5. Porovnanie rozpočtov a maximálnych výšok podpory Státního fondu kinematografie a Audiovizuálneho fondu
6. Úvaha nad rozdielmi, výhodami a nevýhodami Audiovizuálneho fondu a Státního fondu kinematografie
7. Štatistika množstva spoločných československých koprodukcii v historickom kontexte od vzniku Státného fondu kinematografie a Audiovizuálneho fondu
8. Záver
9. Použité zdroje

1. Úvod

Každý producent sa vo svojej kariére skôr či neskôr stretne s otázkou, kde na svoj ďalší film vezme finančné prostriedky. Vzhľadom na to, že alternatívne, či lepšie povedané, nekomerčné filmové diela nemajú šancu na seba v Čechách a na Slovensku zarobiť, a ako všetci vieme, film je jedna z najdrahších foriem umenia, čo sa týka výroby, naopak jeho cena je často nenávratná, vznikajú a vyvíjajú sa súčasne s ním rôzne verejné spôsoby jeho financovania. Túto podporu potrebujú najmä nezávislé filmy, ktoré nemajú za cieľ plné kiná divákov v multiplexoch, ale chcú zvyšovať kultúrnu úroveň národa a taktiež robiť dobré meno Českej a Slovenskej republiky vo filmovom svete.

V praxi ale často vzniká situácia, že finančné prostriedky ani v rámci jedného štátu nie sú dostatočné na kompletný vývoj, výrobu, postprodukciiu a distribúciu filmového diela, preto existuje pojem filmová koprodukciiu, o ktorom pojednávam v druhej kapitole.

Vzhľadom na to, že filmová koprodukciiu je vo svete pojem zavedený a v Európe funguje veľmi úspešne, existujú medzinárodné dohody, ktoré zjednodušujú producentom zjednocovať sa a spoločne tvoriť filmy. Jednu z týchto dohôd - Dohovor Európskej Rady o filmovej koprodukciiu som stručne predstavila v tretej kapitole svojej práce.

V ďalšej, štvrtej kapitole, sa dočítate o dvoch štátnych fondoch, ktoré v súčasnej dobe v Čechách a na Slovensku fungujú a sú najčastejším zdrojom prostriedkov na výrobu tuzemských filmov. Zameriavam sa na kontext v akom vznikali práve český Státní fond kinematografie a slovenský Audiovizuálny fond a porovnala som model, z akého obe inštitúcie pri svojom vzniku vychádzali. Spracovala som aktuálnu štruktúru oboch fondov, od toho akým spôsobom sú financované po to, aké typy a výšky podpor poskytujú a kam siahajú ich finančné limity. Ďalej som pokračovala krátkou úvahou o ich rozdieloch, výhodách a prípadných nevýhodách.

V poslednej časti som použila fond Eurimages a analyzovala vzorku českej a slovenskej produkcie, ktoré tento fond podporil. Vznikla tak štatistiky aké najčastejšie koprodukciiu u nás vznikajú. Bolo zaujímavé zistiť koľko filmov

podporu Eurimages získalo, i keď prekvapivo vznik Audiovizuálneho fondu a Státního fondu České kinematografie tieto čísla nijak neovplyvnil.

V závere dávam na základe zistených informácií priestor vlastnej úvahe o tom, aký význam má pre českú a slovenskú kinematografiu točiť československé filmy, aké výhody som zistila, že to prináša a prečo.

2. Definícia pojmu filmová koprodukcja

Koprodukcja¹ je bilaterálna alebo multilaterálna dohoda o spoločnej výrobe filmového diela dvoma alebo viacerými produkčnými spoločnosťami, resp. producentami. V praxi môže mať viac dôvodov, napríklad sa môže jednať o umeleckú, alebo čisto finančnú koprodukcju, najčastejšie sú kombinácie. Mimo finančných, bývajú časté dôvody koprodukcje napríklad pôvodný jazyk filmu, pôvod tvorcov (režiséra, producenta), špecifiká scenára, ktorý si vyžaduje produkciu na konkrétnych lokalitách, ktoré producent vo svojej krajine nemá, ale i výkon post-produkcje, ďalej pôvod výkonných umelcov, ktorých môže ovplyvniť pôvod postáv vo filme. Ďalej rozhoduje aj zloženie technického štábu. Mimo finančné koprodukcje v zásade platí, že podiel finančných prostriedkov koproducentov by mal odrážať aj tvorivý podiel zúčastnených strán.

Finančné koprodukcje na druhú stranu znamenajú, že koproducent je rozhodnutý do filmu investovať finančné prostriedky za účelom zisku (nie nutne finančného), alebo za týmto účelom žiada o finančnú podporu napríklad na tuzemských štátnych fondoch.

Pre získanie koprodukčného štatutu² je podľa Dohovoru Rady Európy o filmovej koprodukcii (viz. ďalšia kapitola) nutné, aby lokálny koproducent podal žiadosť na príslušný orgán (v Slovenskej republike je to Audiovizuálny fond a v Českej republike Státní fond kinematografie).³ Po udelení koprodukčného štatutu sa filmové dielo stáva dielom národným, čo v praxi znamená množstvo benefitov, napríklad možnosť uchádzať sa o podporu z verejných zdrojov (najmä fondov) alebo profitovať z daňových úľav a zvýhodnení. Ďalšia výhoda štatutu národného filmu je účasť na národných filmových festivaloch a prehliadkach. Film sa stáva národným dielom aj v prípade, že ide o minoritnú koprodukcju.

¹ koprodukcja – spoločná výroba filmov, na ktorej sa podieľa niekoľko partnerov (viac produkčných firiem alebo krajín) - význam slova - <http://www.filmpress.sk/filmova-abeceda/39-maly-slovník-filmovych-pojmov>

² koprodukčným štatútom je listina, ktorou fond osvedčuje schválenie koprodukcje a priznanie štatútu oficiálnej koprodukcje dielu. VP AVF č. 5/2017 Smernica o priznaní štatútu oficiálnej koprodukcje - článok 2 - http://www.avf.sk/Libraries/Zákony_a_predpisy/VP_5_2017_Smernica_koprodukcje.sflb.ashx

³ VP AVF č. 5/2017 Smernica o priznaní štatútu oficiálnej koprodukcje - článok 1 - http://www.avf.sk/Libraries/Zákony_a_predpisy/VP_5_2017_Smernica_koprodukcje.sflb.ashx

3. Dohovor Rady Európy o filmovej koprodukcii

Dohovor Rady Európy o filmovej koprodukcii je medzinárodná dohoda, ktorá upravuje vzťahy medzi stranami v oblasti mnohostranných koprodukcii, vzniknutých na území podpísaných strán. Tento dohovor je bol v Štrasburgu prijatý 2. októbra 1992. Menom Českej republiky bola podpísaná 24. februára 1997⁴ a menom Slovenskej republiky 1. mája 1995⁵. Medzinárodná zmluva má prednosť pred zákonmi a preto ukladá rovnaké práva a povinnosti fyzickým i právnickým osobám v 43 štátoch, ktoré dohodu ratifikovali.

Vzájomné vklady koproducentov musia spĺňať reštrikcie podľa tohto dohovoru. V prípade mnohostrannej koprodukcii je vymedzený najnižší možný vklad koproducenta ako 5% a najvyšší možný vklad koproducenta nemôže prekročiť 80%, pričom "Ak je najmenší vklad koproducenta menší ako 20 % alebo má koprodukcii len finančný charakter, môže príslušná zmluvná strana prijať opatrenia na obmedzenie alebo na zamedzenie prístupu k národným mechanizmom na podporu produkcie."⁶ V prípade finančnej koprodukcii nesmie byť finančný vklad koproducenta menší ako 10% ani väčší ako 25% celkových nákladov na výrobu diela.

Podľa dohovoru musí koprodukčná zmluva obom stranám zaisťovať spoluvlastníctvo hmotných i nehmotných práv k filmu⁷, čo v praxi znamená, že koprodukčné strany (a koprodukčné štáty) musia profitovať z uzavretia tejto vzájomnej dohody. Obe strany musia byť zreteľne uvedené v úvodných alebo záverečných titulkách a rovnako na propagačných a reklamných materiáloch k filmu.⁸

V súčasnej dobe sa dohovor dočkal revidovanej verzie. "Po viac ako dvadsiatich rokoch od prijatia dohovoru v roku 1992 sa podoba európskej

⁴ Sdělení ministerstva zahraničních věcí. In: . Praha, 2000, ročník 2000, číslo 26

⁵ <https://medialne.etrend.sk/televizia-monitoring/vlada-podporila-europsky-dohovor-o-filmovej-koprodukcii.html>

⁶ 259/2017 Z. z. Zbierka zákonov Slovenskej republiky - Dohovor Rady Európy o filmovej koprodukcii (revidovaný) - Článok 6 - Vzájomný vklad koproducentov

⁷ 259/2017 Z. z. Zbierka zákonov Slovenskej republiky - Dohovor Rady Európy o filmovej koprodukcii (revidovaný) - Článok 7 - Práva koproducentov na filmové dielo.

⁸ 259/2017 Z. z. Zbierka zákonov Slovenskej republiky - Dohovor Rady Európy o filmovej koprodukcii (revidovaný) - Článok 12 -Uvedenie koprodukčných štátov

filmovej produkcie výrazne zmenila. Nové technológie zmenili spôsoby výroby, distribúcie a uvádzania filmových diel, k výraznému vývoju došlo v oblasti finančnej podpory audiovizie na národnej a regionálnej úrovni, znásobili sa finančné stimuly a mnohé menšie európske krajiny sa snažia posilniť svoje medzinárodné aktivity v oblasti filmu. Európsky filmový priemysel vo všeobecnosti sa stáva čoraz viac otvorený partnerstvám z celého sveta. Z týchto skutočností vyplynula požiadavka revízie dohovoru, ktorej účelom je vyrovnať sa so spoločenskými, finančnými a technickými zmenami a zabezpečiť jeho kontinuálnu relevanciu. Základným cieľom revidovaného dohovoru je podpora rozvoja medzinárodnej filmovej koprodukcii. Slovenská republika svojim podpisom revidovaného dohovoru vyjadrila svoju plnú podporu jeho cieľom."⁹

Revidovaná verzia dohovoru už počítá aj s dvojstrannou koprodukcii a v tomto prípade je najnižší možný vklad 10% a najvyšší 90%. V prípade finančnej koprodukcii platí rovnako podmienka za ktorej môže kompetentná zmluvná strana prijať opatrenia, ktoré obmedzia alebo úplne zamedzia prístup k podporám národnej produkcie.

⁹ <https://www.nrsr.sk> predkladacia správa k návrhu na vyslovenie súhlasu Národnej rady Slovenskej republiky s Dohovorom Rady Európy o filmovej koprodukcii (revidovaný)

4. charakteristika štruktúr verejných zdrojov určených na financovanie kinematografie v Čechách a na Slovensku

Medzi hlavné verejné zdroje určených na financovanie kinematografie v Čechách je Státní fond kinematografie a na Slovensku Audiovizuálny fond. Rada by som v tejto kapitole stručne opísala z akého kontextu vznikli, ako fungujú, aké typy podpory poskytujú a pre aké projekty sú určené.

Státní fond kinematografie

Státní fond kinematografie je pravdepodobne jeden z najčastejšie využívaných foriem financovania kinematografických diel. Bol zriadený za účelom verejnej podpory filmovej tvorby. Vznikol 1.1.2013 a nahradil tak Státní fond České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie.¹⁰ Zásadné rozdiely medzi týmito inštitúciami sú

Činnosti fondů sú podľa posledného statutu fondu¹¹, účinného od 3.5.2017 nasledovné:

- Fond vykonáva správu audiovizuálnych poplatkov a správnych poplatkov súvisiacich so žiadosťami podávanými Fondu
- Fond vedie evidenciu v oblasti podpory kinematografie
- Fond poskytuje podporu kinematografie
- Fond poskytuje filmové pobídky
- Fond udeľuje koprodukčný statut podľa Úmluvy alebo inej mezinárodnej smlouvy o filmovej koprodukcii
- Fond vykonáva majetkové autorské práva k audiovizuálnym dielam, ktoré zdedil alebo zdedí štát, alebo ktoré pripadli alebo pripadnú štátu a ich výkon Fondu náleží
- Fond vykonáva autorské práva k audiovizuálnym dielam, tak ako i iné práva zo záväzkových právnych vzťahov, ktorá na jeho právneho

¹⁰ <https://fondkinematografie.cz/o-fondu/>

¹¹ <https://fondkinematografie.cz/zmena-statutu-statniho-fondu-kinematografie-ucinna-od-3.5.2017.html>

predchodcu prešla zlúčením so štátnymi organizáciami Filmové studio Barrandov a Filmové studio Zlín

- Fond vykonáva metodickú, propagačnú a koncepcnú činnosť v oblasti kinematografie a filmového priemyslu
- Fond vykonáva verejnosprávnu kontrolu podľa zvláštneho právneho predpisu u žiadateľov alebo príjemcov podpory kinematografie a filmových pobídok

Státní fond kinematografie¹² je samostatná právnická osoba riadená tromi základnými orgánmi: Riaditeľom, Radou Fondu a Dozorčí radou. V jeho čele už teda narozdiel od starého modelu nestojí minister kultúry, ale riaditeľ fondu, ktorý je zodpovedný za hospodárenie s prostriedkami Fondu. Je volený na obdobie 6 rokov a k dispozícii má Kancelára fondu, ktorá má na starosti administratívu, včítne technickej, ekonomickej aj organizačnej činnosť fondu. Zásadným orgánom fondu je Rada Fondu, ktorá je v súčasnosti tvorená deviatimi členmi¹³. Úloha rady je predkladanie koncepcie a stratégie fondu, ďalej rozhoduje o spôsobe a výške čerpania prostriedkov a predkladá záverečné vyúčtovanie Fondu. Dozorčí výbor je kontrolný orgán fondu a má sedem členov. "Päť jeho členů je jmenováno ministrem kultury z řad zástupců jednotlivých plátců poplatků na jejich návrh. Na základě novely zákona o audiovizii pak dva členy jmenuje ministr kultury a dva ministr financí. Funkční období členů Výboru je 3 roky. Opětovné jmenování je možné."¹⁴

Fond funguje z vlastných príjmov a z dotácií. Vlastné príjmy fondu sú nasledovné:

- poplatky z vysielania reklamy súkromných celoštátnych televízií
- 1% zo vstupného na všetky kinematografické predstavenia
- 1% z ceny za poskytnutie prevzatého televízneho vysielania
- príjmy za poskytovanie licencií k filmom, ku ktorých Fond vykonáva práva výrobcu (jedná sa o filmy zverejnené v rokoch 1965-1991)

¹² <https://fondkinematografie.cz/zmena-statutu-statniho-fondu-kinematografie-ucinna-od-3.5.2017.html>

¹³ <https://fondkinematografie.cz/o-fondu/rada-statniho-fondu-kinematografie/clenove-rady-statniho-fondu-kinematografie.html>

¹⁴ <https://fondkinematografie.cz/o-fondu/dozorci-vybor.html>

- príjmy zo správnych poplatkov (jedná sa o poplatok, ktorý je povinný zaplatiť žiadateľ o podporu)
 - ďalšie príjmy (napr. vrátenie podpor k nerealizovaným projektom, atď.)
- a ďalej na dotácie zo štátneho rozpočtu, ktoré sú nasledovné:
- dotácia na prevádzku fondu
 - dotace na filmové pobídky
 - dotace na podporu české kinematografie

Podpory sú poskytované v desiatich dotačných okruhoch:

- vývoj českého kinematografického diela
- výroba českého kinematografického diela
- distribúcia českého kinematografického diela
- projekt v oblasti technického rozvoja a modernizácie kinematografie
- propagácia českého kinematografického diela
- publikačná činnosť v oblasti kinematografie a činnosť v oblasti filmovej vedy
- zachovanie a sprístupnenie filmového dedičstva
- vzdelávanie a výchova v oblasti kinematografie
- filmový festival a prehliadka v oblasti kinematografie
- ochrana práv ku kinematografickým dielam a jeho záznamov

Audiovizuálny fond

Audiovizuálny fond¹⁵ nadobudol účinnosť 1.9.2009, narozdiel od Českej republiky dovtedy od rozpadu Československa neexistovala v Slovenskej republike žiadna obdobná inštitúcia a podporu slovenskej kinematografie zaštitoval grantový program Ministerstva kultúry, kde boli možnosti a zdroje podpory oproti Audiovizuálnemu fondu výrazne obmedzené.

Audiovizuálny fond¹⁶ si už pri svojom vzniku určil tri ciele, ktorých sa drží dodnes. Sú to:

- trvalo udržateľný rozvoj audiovizuálnej kultúry a priemyslu na Slovensku
- stabilné finančné zdroje a efektívna administratíva
- transparentnosť a odbornosť v poskytovaní podpory

Audiovizuálny fond finančne podporuje:

- tvorbu, vývoj, príprav realizácie a výrobu slovenských audiovizuálnych diel
- tvorbu, vývoj, prípravu realizácie a výrobu hraných, dokumentárnych alebo animovaných slovenských kinematografických diel
- distribúciu, propagáciu a marketingovú podporu audiovizuálnych diel
- realizáciu a distribúciu koprodukčných kinematografických diel, v ktorých má slovenský producent koprodukčný podiel
- festivaly, prehliadky a iné kultúrne aktivity a činnosti subjektov pôsobiacich v oblasti audiovizie a kinematografie v Slovenskej republike a prezentácie a propagácie slovenských audiovizuálnych diel
- vydania a rozširovania periodických publikácií a neperiodických publikácií z oblasti audiovizie a kinematografie
- rozvoj technológií v oblasti výroby, rozširovanie, uvádzanie na verejnosť a uchovávanie audiovizuálnych diel v Slovenskej republike

¹⁵ https://sk.wikipedia.org/wiki/Audiovizuálny_fond

¹⁶ <http://www.avf.sk/aboutus.aspx>

- rozvoj vzdelávania a odborný výskum v oblasti audiovizuálnej kultúry a filmového umenia
- workshopy a tréningy pre profesionálov v audiovízii

Audiovizuálny fond, narozdiel od Státného fondu kinematografie poskytuje okrem dotácií a stipendií aj pôžičky v kombinácií s dotáciami.

Základom zdrojov príjmov fondu je spojenie verejných financií (štátny rozpočet) a príspevkov od neštátnych subjektov, ktoré vo svojom podnikaní používajú audiovizuálne diela:

- 5% z príjmov za reklamu a telenákup od verejnoprávnych televízií
- 2% z príjmov za reklamu a telenákup od súkromných televízií
- 0,03 EUR za každú predanú vstupenku od prevádzkovateľov kín
- distributéri audiovizuálnych diel (1% z príjmov za distribúciu audiovizuálnych diel okrem príjmov z kín),
- prevádzkovatelia retransmisie (1% z príjmov za poskytovanie retransmisie).

Platí pritom zásada, že príspevok štátu nesmie byť nižší ako celková suma príspevkov od neštátnych subjektov.

Orgány Audiovizuálneho fondu sú¹⁷:

- rada
- dozorná komisia
- riaditeľ

Rada sa skladá z deviatich členov a je štatutárny orgán fondu, oprávnený jednať v jeho mene a vykonávať všetky úkony, ktoré nie sú vyhradené ako právomoc riaditeľa alebo dozornej komisie. Na základe návrhu riaditeľa a stanoviska fondu schvaľuje rozpočet a výročnú správu. Okrem toho, že zo

¹⁷ Zákon č. 516/2008 Z. z.

Zákon o Audiovizuálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov <http://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-516>

svojich členov volí predsedu a podpredsedu rady, volí aj riaditeľa a dozornú komisiu fondu. Radu vymenúva a volí minister kultúry. Členovia rady musia byť zložení z presne stanovených profesií:

- dvaja členovia rady z oblasti tvorby slovenských audiovizuálnych diel
- dvaja členovia rady z oblasti nezávislých producentov v audiovizii
- jeden člen rady z oblasti distribúcie audiovizuálnych diel alebo z oblasti prevádzkovania audiovizuálnych technických zariadení
- jeden člen rady z oblasti televízneho vysielania vysielateľom zriadeným zákonom
- jeden člen rady z oblasti televízneho vysielania vysielateľmi oprávnenými vysielat' na základe licencie
- jeden člen rady z oblasti poskytovania retransmisie
- jeden člen rady vymenovaný ministrom

Dozorná komisia dohliada na fungovanie fondu, má (ako z názvu vyplýva) čisto kontrolnú funkciu. Dohliada na účelné hospodárenie a rozdeľovanie zdrojov. Jedna z jej právomocí je napríklad vyjadrovať stanovisko k rozpočtom alebo k nakladaniu s majetkom fondu.

Riaditeľ je výkonný orgán fondu a rozhoduje o poskytnutí podpory fondu, avšak iba ak ju odborné komisie odporučia. Funkcia je však zásadná, pretože predkladá návrhy na vymenovanie členov odborných komisií fondu. Ďalej, rovnako ako v prípade Státního fondu kinematografie rozhoduje o udelení koprodukčného štatutu.

Odborné komisie hodnotia projekty, ktoré sa o podporu Audiovizuálneho fondu uchádzajú. Aktuálne sú funkčné komisie na päť podprogramov programu jedna a na programy dva, tri a štyri, ktoré majú viac členov, z ktorých sa následne vyberie nepárny počet členov na konkrétnu výzvu. Mená v komisiách sa často opakujú a jedná sa o známe mená z filmového priemyslu.

Audiovizuálny fond poskytuje podporu v piatich programoch, tento systém je v štruktúrov dosť odlišný od českého fondu:

- Program č. 1 je podobne ako prvé dva okruhy Štátního fondu kinematografie zameraný na podporu vývoja, tvorby a produkcie slovenských audiovizuálnych diel, osobitne hraných audiovizuálnych diel, dokumentárnych audiovizuálnych diel, animovaných audiovizuálnych diel, a narozdiel od českého Štátního fondu kinematografie má podprogram vyhradený špeciálne na podporu školských alebo vzdelávacích audiovizuálnych diel. Vo všetkých podprogramoch sa môže jednať aj o diela v ktorých má slovenský koproducent menšinový koprodukčný podiel.
- Program č. 2 je zameraný na podporu rozširovania a uvádzania audiovizuálnych diel na verejnosti, osobitne na podporu distribúcie audiovizuálnych diel, podporu verejných kultúrnych podujatí súčasťou audiovizuálnych diel a na podporu prezentácie slovenských audiovizuálnych diel a slovenskej audiovizuálnej kultúry v Slovenskej republike alebo v zahraničí.
- Program č. 3 je zameraný na podporu odborného výskumu, vzdelávania a edičnej činnosti v oblasti audiovizuálnej kultúry a priemyslu.
- Program č. 4 je zameraný na podporu a rozvoj technologickej základne a vybavenia kín v Slovenskej republike a na rozvoj technológií určených na realizáciu audiovizuálnych diel v Slovenskej republike. Jedná sa teda o podobný program ako je digitalizácia kín v Českej republike.
- Program č. 5 je určený na realizáciu filmového projektu, ktorý:
 - a) pozostáva z jedného, dvoch alebo troch samostatných kinematografických diel s časovým rozsahom každého z nich najmenej 70 minút alebo
 - b) je viacdielnym hraným audiovizuálnym dielom primárne určeným pre televízne vysielanie s rozsahom najviac 13 častí a s časovým rozsahom každej jeho časti najmenej 40 minút, alebo
 - c) je viacdielnym dokumentárnym alebo animovaným audiovizuálnym dielom s rozsahom najviac 13 častí a s časovým rozsahom každej jeho časti najmenej 5 minút.

5. porovnanie rozpočtov a maximálnych výšok podpory Státního fondu kinematografie a Audiovizuálneho fondu

Keďže ako sme sa dozvedeli v predchádzajúcej kapitole, fungovanie oboch štátnych fondov je veľmi podobné a mohlo by sa zdať, že fondy nie sú ničím výrazným rozdielne, pozrieme sa teda na výšky podpor a rozpočty jednotlivých fondov.

Státní fond kinematografie

Státní fond kinematografie disponuje presnými obmedzeniami do akej výšky a v akom podiele môže poskytovať podpory. Je pozoruhodné, i keď očakávateľné, že najviac - až 90% prostriedkov, resp. až 450 miliónov Kč môže byť použitých na výrobu českého kinematografického diela. V tomto prípade sa jedná o hrané, dokumentárne aj animované filmy. Zaujímavé bude porovnať tieto čiastky s Audiovizuálnym fondom.

dotlačný okruh	maximálny podiel v % v pomere s ostatnými okruhmi	maximálna poskytnutá čiastka pre celý okruh	maximálna poskytnutá čiastka pre jeden projekt v danom okruhu
vývoj českého kinematografického diela	15 %	50.000.000 Kč	6.000.000 Kč
výroba českého kinematografického diela	90 %	450.000.000 Kč	40.000.000 Kč
distribúcia kinematografického diela	10 %	50.000.000 Kč	5.000.000 Kč
projekt v oblasti technického rozvoja a modernizácie kinematografie	20 %	100.000.000 Kč	10.000.000 Kč
propagácia českého kinematografického diela	10 %	50.000.000 Kč	6.000.000 Kč
publikačná činnosť v oblasti kinematografie a činnosť v oblasti filmovej vedy	10 %	50.000.000 Kč	6.000.000 Kč

dotačný okruh	maximálny podiel v % v pomere s ostatnými okruhmi	maximálna poskytnutá čiastka pre celý okruh	maximálna poskytnutá čiastka pre jeden projekt v danom okruhu
zachovanie a sprístupňovanie národného filmového dedičstva	20 %	100.000.000 Kč	30.000.000 Kč
vzdelávanie a výchova v oblasti kinematografie	10 %	50.000.000 Kč	8.000.000 Kč
filmový festival a prehliadka v oblasti kinematografie	10 %	50.000.000 Kč	8.000.000 Kč
ochrana práv ku kinematografickým dielam a ich záznamom	10 %	50.000.000 Kč	6.000.000 Kč

zdroj: vlastné spracovanie na základe statutu SFK

Audiovizuálny fond

Audiovizuálny fond¹⁸, narozdiel od Státního fondu kinematografie nemá nastavený maximálnu výšku podpory pre jednotlivé okruhy, ani finančnú, ani percentuálnu. Jediné obmedzenie, ktoré v poskytovaní podpory od Audiovizuálneho fondu existuje, je maximálna čiastka poskytnutá na jeden projekt. Môžete to byť spôsobené nižším a zrejme menej predvídateľným množstvom a typom žiadostí.

program	podprogram	maximálna poskytnutá čiastka pre jeden projekt v danom okruhu
1. tvorba a realizácia slovenských audiovizuálnych diel	1.1. hrané audiovizuálne diela s väčšinovým tvorivým aj producentským podielom slovenského producenta (vývoj a produkcia)	30.000 EUR pre vývoj 1.200.000 EUR pre produkciu 5.000 EUR stipendium na vývoj audiovizuálneho diela pre fyzickú osobu
	1.2. dokumentárne audiovizuálne diela s väčšinovým tvorivým aj producentským podielom slovenského producenta (vývoj a produkcia)	30.000 EUR pre vývoj 1.200.000 EUR pre produkciu 5.000 EUR stipendium na vývoj audiovizuálneho diela pre fyzickú osobu
	1.3. animované audiovizuálne diela s väčšinovým tvorivým aj producentským podielom slovenského producenta (vývoj a produkcia)	30.000 EUR pre vývoj 1.200.000 EUR pre produkciu 5.000 EUR stipendium na vývoj audiovizuálneho diela pre fyzickú osobu
	1.4. školské a vzdelávacie audiovizuálne diela	5.000 EUR stipendium na vývoj audiovizuálneho diela pre fyzickú osobu
	1.5. produkcia koprodukčných audiovizuálnych diel s menšinovým tvorivým a producentským podielom slovenského koproducenta (primárne určené pre televízne vysielanie)	300.000 EUR
2. distribúcia a iné uvádzanie audiovizuálnych diel na verejnosti	2.1 distribúcia a prezentácia audiovizuálnych diel	25.000 EUR pre slovenské audiovizuálne diela 10.000 EUR pre zahraničné kinematografické diela 30.000 EUR pre prezentáciu slovenskej audiovizuálnej kultúry v zahraničí

¹⁸ <http://www.avf.sk/aboutus/budget.aspx>

program	podprogram	maximálna poskytnutá čiastka pre jeden projekt v danom okruhu
	2.2. verejné kultúrne podujatia s účasťou audiovizuálnych diel v Slovenskej republike	300.000 EUR
	2.3. podpora návštevnosti na slovenské kinematografické diela	vypočíta sa na základe jednotlivých vstupeniek
3. podpora odborného výskumu, vzdelávania a edičnej činnosti v oblasti audiovizuálnej kultúry a priemyslu		50.000 EUR stipendium 3.000 EUR
4. rozvoj audiovizuálnych technológií v Slovenskej republike		200.000 EUR
5. podpora audiovizuálneho priemyslu v Slovenskej republike		150.000 EUR pri jednodielnom audiovizuálnom diele 300.000 EUR pri viacdielnom audiovizuálnom diele

zdroj: vlastné spracovanie na základe statutu AVF

Porovnanie maximálnej výšky podpor a rozpočtov Audiovizuálneho fondu a Státního fondu kinematografie

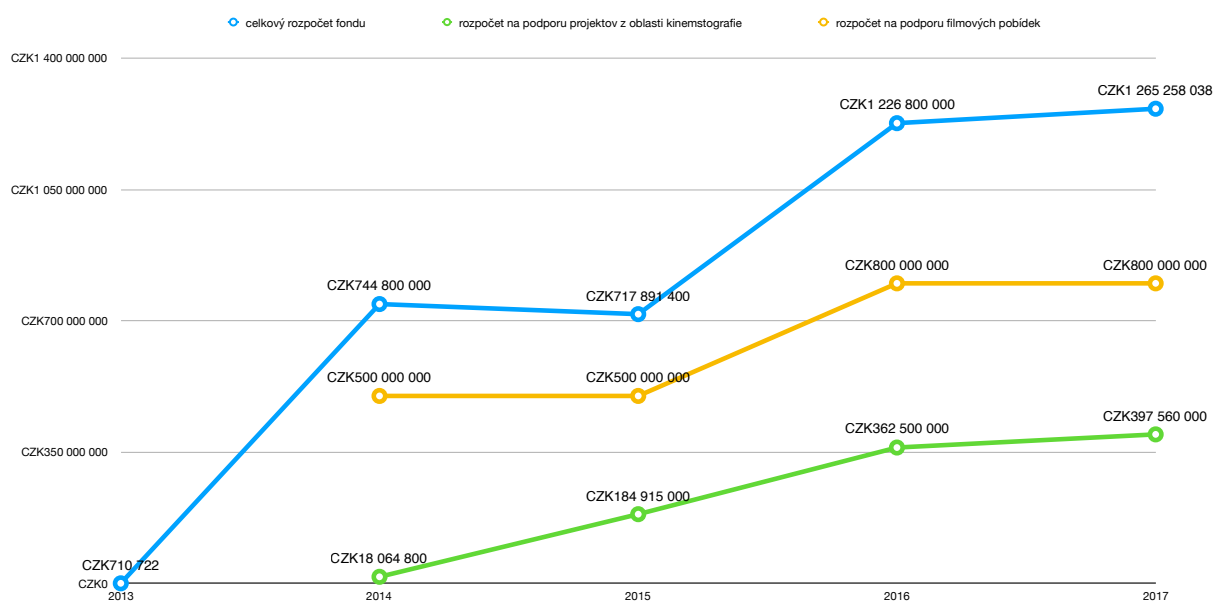
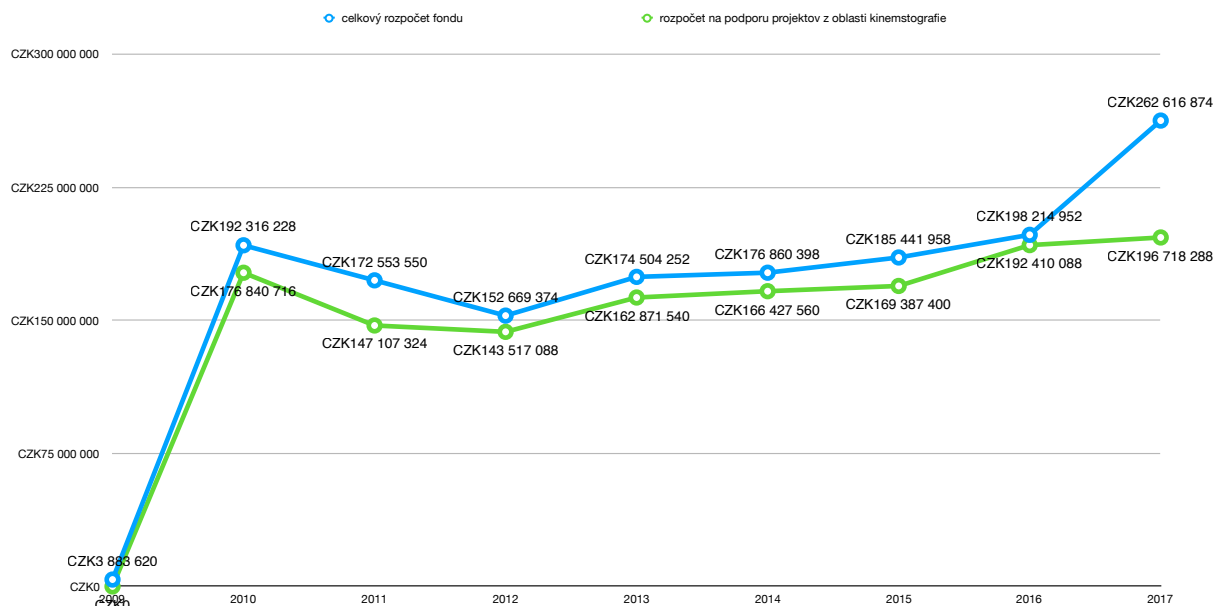
Podstatná premenná, ktorú môžeme jednoducho porovnať je maximálna výška podpory na dané okruhy/programy. Keďže sa v tejto práci zameriavam na koprodukcie kinematografických diel, porovnáam vývoj, realizáciu a distribúciu.

	Státní fond kinematografie	Audiovizuálny fond
vývoj audiovizuálneho diela	6.000.000 Kč	780.000 Kč
výroba audiovizuálneho diela	40.000.000 Kč	31.200.000 Kč
distribúcia audiovizuálneho diela	5.000.000 Kč	650.000 Kč

zdroj: vlastné spracovanie na základe rozpočtov AVF a SFK

* 1 EUR = 26 Kč

Tu mám ešte rozpočty fondov, zapracujem

6. úvaha nad rozdielmi, výhodami a nevýhodami Audiovizuálneho fondu a Státniho fondu kinematografie

Pri porovnaní maximálnej výšky prostriedkov (kapitola 3.3.1.) som na moje prekvapenie zistila, že rozdiel v podpore na výrobu audiovizuálneho diela nie je medzi Státním fondom kinematografie a Audiovizuálnym fondom tak závažný. Pri plnej podpore od Státniho fondu kinematografie môžete dosiahnuť až na 40.000.000 Kč, pričom Audiovizuálny fond Vám poskytne podporu len o necelú 1/4 menšiu, čo sa dá vysvetliť nižšou výškou rozpočtu Audiovizuálneho fondu. Prekvapujúce pre mňa sú rozdiely pri vývoji a distribúcií audiovizuálneho diela, čo môže mať, prirodzene, za následok, že slovenské filmy musia hľadať podporu na vývoj a distribúciu z iných zdrojov, alebo naopak, je táto fáza finančne podcenená, čo sa môže odraziť samozrejme na celom filme.

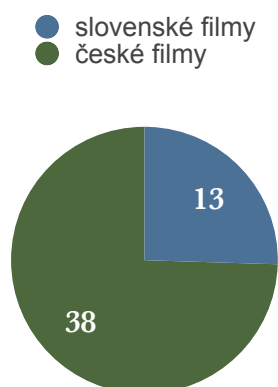
Tu by som potrebovala asi trochu pomôcť, pretože bez reálnych skúseností, len z tých tabuliek a načítaných statútov moc neviem o čom písať :(

7. Štatistika množstva spoločných československých koprodukcí v historickom kontexte od vzniku Státneho fondu kinematografie a Audiovizuálneho fondu a výška podpor na ktoré dosiahli v rámci fondu Eurimages

Vzhľadom na to, že Státní Fond Kinematografie ani Audiovizuálny Fond nedisponuje statistikami ani datami o tom, aké krajiny koprodujú filmy, ktoré podporujú, rozhodla som sa využiť data z fondu Eurimages. Eurimages je kultúrny fond, ktorý podporuje európske filmové koprodukcie. Jedná sa o zaujímavú vzorku filmových diel, ktoré sú koprodukované medzi európskymi filmami, dalo by sa totiž povedať, že Eurimages podporuje tie najlepšie európske filmy, ktoré pravidelne vyhrávajú najprestížnejšie filmové ceny po celom svete.¹⁹

Rozhodla som sa zmapovať, koľko českých a koľko slovenských filmov bolo podporených fondom Eurimages, aké krajiny boli ich koproducenti a či rok vzniku Audiovizuálneho fondu alebo Státního fondu kinematografie mal vplyv na množstvo týchto filmov.

Pomer českých a slovenských filmov podporených Eurimages je dosť nepomerný. Dokopy totiž bolo podporených tridsaťosem českých filmov a len trinásť slovenských filmov.

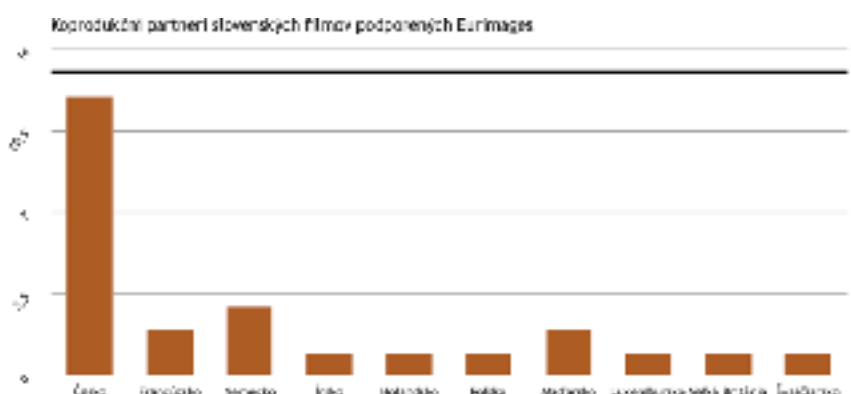
zdroj: vlastné spracovanie na základe Eurimages coproduction funding history²⁰

¹⁹ [https://www.coe.int/en/web/eurimages/eurimages-prize-list#{"29847881":\[\]}](https://www.coe.int/en/web/eurimages/eurimages-prize-list#{)

²⁰ <https://www.coe.int/en/web/eurimages/co-production-funding-history>

Ďalší graf znázorňuje zloženie koprodukčných partnerov slovenských a českých filmov. Slovenských filmov je (viď. graf vyššie) nepomerne menej a zloženie ich koprodukcí je menej rozmanité. Z trinástich slovenských filmov, ktoré Eurimages podporilo, bolo dvanásť produkovaných v českej koprodukcii. Jednoznačne z toho môžeme usúdiť, že slovenské filmy najčastejšie žiadajú o koprodukčný štatut u českých susedov. Po Českej republike nasleduje Nemecko s tromi filmami a v tesnom závесе je Maďarsko, kde boli koprodukované dva slovenské filmy. Holandsko, Poľsko, Luxembursko, Veľká Británia a Švajčiarsko koprodukovali so Slovenskou republikou po jednom filme, ktorý bol podporený fondom Eurimages.

Keďže sa jedná o malé rozdiely po jednom filme, tieto štatistiky by sme len ťažko aplikovali na celú slovenskú kinematografiu. Každopádne zaujímavý fakt môže byť, že jediný koproducent slovenského filmu, s ktorým nemal na Eurimages koprodukciiu žiadny český film je Írsko. Jedná sa o nový film Ivana Ostrochovského Posol, produkcia Punkchart films, český koproducent je Negativ.

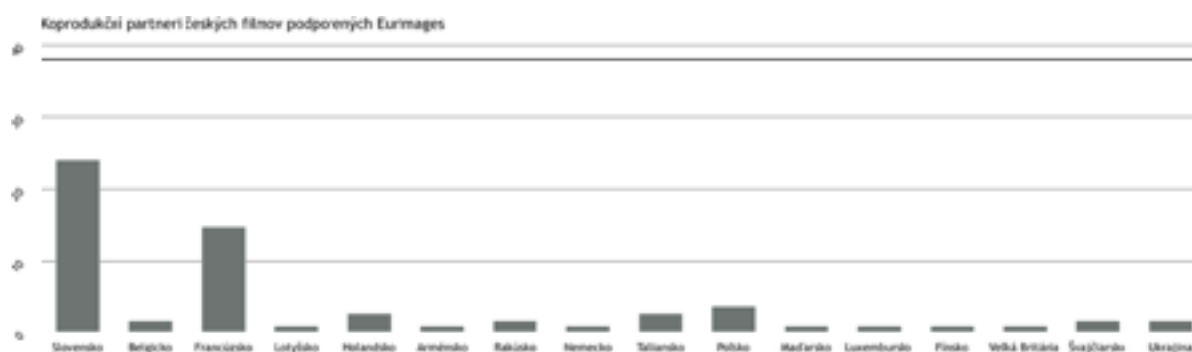
zdroj: vlastné spracovanie na základe Eurimages coproduction funding history²¹

tučná čierna čiara predstavuje hranicu koľko dokopy filmov bolo použitých v grafe

Rovnako som spracovala aj údaje o českých filmoch, ktorých bolo fondom Eurimages podporených oveľa viac (takmer tri krát toľko), takže by tento graf mohol české koprodukčné vzťahy v Európe odrážať o čosi presnejšie, než slovenské. Z tridsiatichôsmich filmov, ktoré boli podporené malo pridelený slovenský koprodukčný štatut dvadsaťštyri, čož percentuálne predstavuje niečo nad 63 percent. Z toho sa dá ľahko posúdiť, že českí producenti síce stále vo

²¹ <https://www.coe.int/en/web/eurimages/co-production-funding-history>

viac než polovici prípadov preferujú koprodukcii so Slovenskom, ich výber koprodukčných krajín je rozmanitejší a kreatívnejší. Zaujímavé je, aký veľký počet filmov je produkovaný vo francúzskej koprodukcii. Kým zo slovenských filmov sme mali francúzsku koprodukcii len pri dvoch, pri českých je ich pätnásť, čo predstavuje takmer 40 percent. Na ďalšej priečke je Poľsko so štyrmi filmami, čo ma úprimne prekvapuje a čakala by som aj v prípade Slovenska aj Česka, že budú po poľskej koprodukcii siahajú častejšie, hlavne z dôvodu spoločnej histórie a podobného jazyku. Po Poľsku nasleduje Taliansko a Holandsko s tromi spoločnými koprodukciami, ďalej Belgicko, Rakúsko, Švajčiarsko a Ukrajina s dvoma spoločnými filmovými projektami. Prekvapivo český film s nemeckou koprodukcii je v histórii fondu Eurimages len jeden podporený, pritom v tomto prípade predpokladám, že to neodráža reálne koprodukčné vzťahy českej republiky.

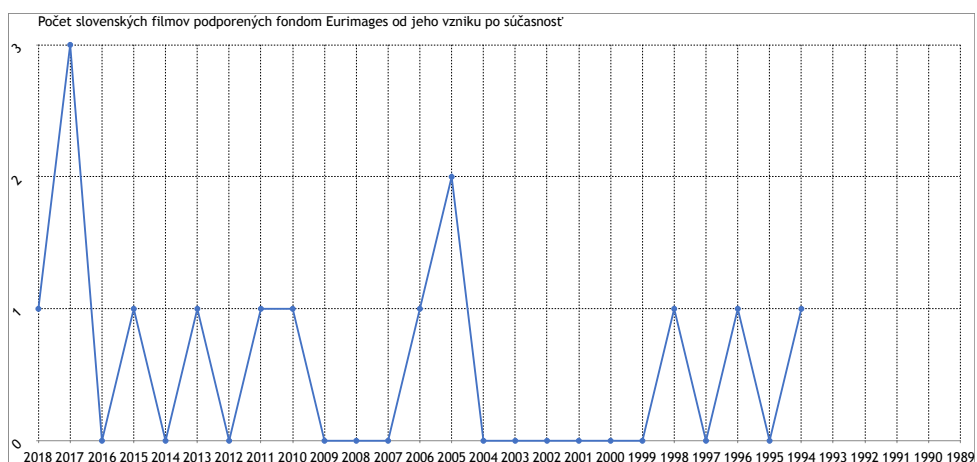
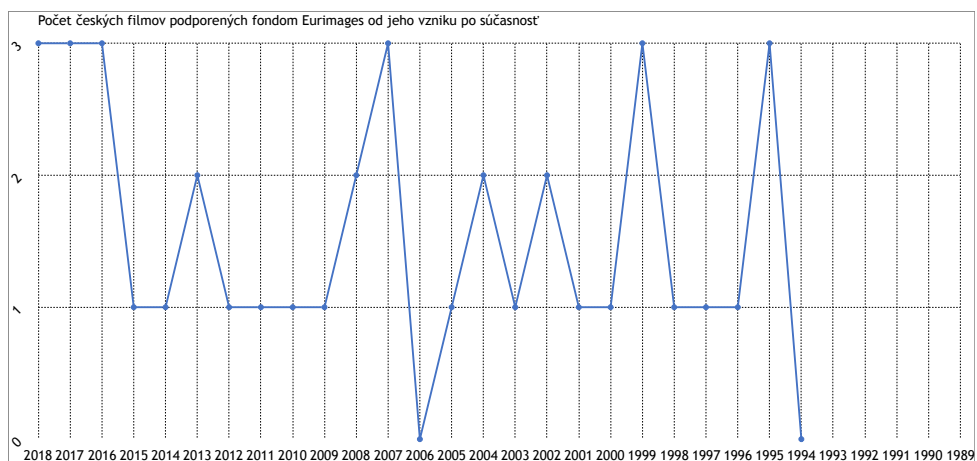
zdroj: vlastné spracovanie na základe Eurimages coproduction funding history²²

tučná čierna čiara predstavuje hranicu koľko dokopy filmov bolo použitých v grafe

Celkovo teda keď vychádzam z týchto grafov, hodnotím Českú republiku ako samostatnejšiu v koprodukcii filmových diel oproti Slovenskej republike. Dá sa z tohto výskumu predpokladať, že českí producenti sú viac otvorení koprodukcii s európskymi krajinami, než slovenská republika. Môže to byť dopad nižších výšok podpor na vývoj, ktoré poskytuje Audiovizuálny fond v porovnaní so Státním fondom kinematografie, čo môže ďalej ľahko ovplyvniť aj výrobu. Je teda smutné zistenie, že slovenská kinematografia je v podstate závislá na českých koproducentoch.

²² <https://www.coe.int/en/web/eurimages/co-production-funding-history>

Ďalej som chcela porovnať ako ovplyvnili počet tých filmov napr vznik fondov atď, ale tá vzorka je hrozne malá, takže si myslím, že by som to mala asi ukázať na niečom inom? Alebo myslíte, že to dáva zmysel? Asi by som okolo toho niečo obkecala, ak to nie je úplne blbé na tak malej vzorke filmov. Každopádne som sa aspoň naučila robiť pekné grafy.....

8. Záver

Ako Slovenka žijúca v Čechách budem asi vždy považovať za podstatnú výrobu československých filmov, ktorým sa v budúcnosti chcem venovať. V často pomiešanom československom prostredí som nadobudla dojem, že máme ako krajiny veľký spoločný potenciál v mnohých veciach. Po 26 rokoch si nová generácia vyrastajúcich filmárov už žije svoj český alebo slovenský svet, aj napriek tomu, že sme dlho boli spojení v nás vyrastá nová, trochu rozdielna kultúra, ktorá môže priniesť iný pohľad na svet, ale stále silné rovnaké historické východisko nás bude ešte dlho spájať.

Ukázalo sa, že slovenská kinematografia je viac závislá na spolupráci českých produkcií a moje logické východisko z tejto situácie je pokračovať v spoločnom koprodukcii československých filmov. Rovnako z českého hľadiska vidím veľký potenciál v dostupnej slovenskej koprodukcii, ktorá sa ponúka a je škoda ju nevyužiť. Slovenský film je pripravený na nové výzvy, na nové zahraničné projekty a Česká republika sa ponúka ako prirodzený partner v tejto ceste.

Ako jednu z možností ako uľahčiť túto spoluprácu vidím stopnutie dabingu českých filmov do slovenčiny a naopak. Hovoríme veľmi podobnou rečou a je smutné, že Češi prestali pozerať na slovenské filmy a Slováci tie české dabujú za zbytočné náklady, ktoré sa dajú využiť v distribúcií určite efektívnejšie.

8. Použité zdroje